

Бєдовська А. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СИСТЕМНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Оборотні активи виступають одним з елементів ресурсного потенціалу підприємств і призначені забезпечити безперервність процесу їх господарської діяльності, споживаються одноразово для отримання майбутньої економічної вигоди. Проте однією з проблем для більшості підприємств – це дефіцит оборотних активів, викликаний відсутністю грошових коштів, стрімке зростання дебіторської заборгованості чи невиправданий ріст товарних (нереалізованих) запасів. Тому цілеспрямований підхід до управління оборотними активами підприємства, є одним із дієвих заходів забезпечення його сталого функціонування і розвитку.

Загальним в структурі оборотних активів різних галузей економіки є переважне їх розміщення у сфері виробництва, де найбільший їх обсяг припадає на предмети праці, які беруть участь у виробництві і забезпечують його безперервність. Потреба підприємств в оборотних виробничих активах залежить від ряду факторів. Найбільш значимі з них – це обсяги виробництва, масштаб діяльності, тривалість виробничого циклу, структура капіталу, умови кредитування, якість матеріально-технічного постачання.

Особливості функціонування кожного елемента оборотних виробничих активів обумовлюють відповідний метод їх планування, який передбачає вирішення виробничих завдань з різним терміном виконання: довгострокових, середньострокових та короткострокових [1].

Питання ефективності використання оборотних активів займає і важливе місце для характеристики фінансового стану підприємств, оскільки по відношенню до своєї господарської діяльності вони виконують обслуговуючу функцію, тобто в процесі кругообігу активів обігу формується прибуток від продажів, багато в чому вони виступають і основним джерелом коштів, що забезпечує успішне функціонування підприємств.

Стан та ефективність використання оборотних активів виступає однією з провідних умов успішної діяльності підприємства. В плані стратегії і тактики, управління оборотними активами підприємств, є спроба «примирити» ризик втрати ліквідності і ефективність їх роботи. Дотримання цієї стратегії ставить перед підприємствами необхідність вирішити два основні завдання: забезпечити платоспроможність, а також забезпечити прийнятний обсяг, структуру і рентабельність активів [2].

У зв'язку з цим, аналіз оборотних активів спрямований на підвищення ефективності їх управління яке набуває все більшого значення для підприємств. В разі проведення поверхневого аналізу оборотних активів і контрольних заходів, можливе виникнення ризиків, обумовлених їх обсягом і структурою, а саме: недостатність матеріальних запасів – сполучено з виникненням ризику додаткових витрат або навіть припинення діяльності підприємства; недостатність кредитних можливостей підприємства – загрожує втраті ліквідності; недостатність коштів – призводить до переривання виробничого процесу, перешкоджанню виконань своїх зобов'язань та втрати додаткового прибутку; зайвий обсяг оборотних активів – призведе до ризику збільшення витрат фінансування і зменшення доходів.

Засоби, які підприємство вкладає в оборотні активи, повинні бути компенсовані за один оборот, який обчислюється коротким періодом часу [3]. Тому при здійсненні аналізу оборотних активів постає необхідність встановити оптимальність їх обсягу і структури формування, а також джерела покриття і структурного співвідношення між ними, необхідного у забезпеченні довгострокової і ефективної виробничо-фінансової діяльності підприємства.

Будучи об'єктом управління, оборотні активи забезпечують безперервність процесів виробництва, і в значній мірі впливають на його ефективність. Величина оборотних активів, необхідна для забезпечення стабільної виробничої діяльності, встановлюється на основі їх нормування, яке передбачає ціль виявлення потреб підприємства у запасах виробництва, незавершеному виробництві, грошових коштах для поточних та майбутніх витратних періодів.

Виходячи із вищезазначеного, можна усвідомити наскільки важливий, складний і багатоплановий управлінський процес різно структурованими елементами оборотних активів. Це і система управління запасами з постійним або змінним запасом витрат, система управління встановленням норм і нормативів, система управління періодом обороту оборотних активів, система управління «точно в строк», а також система управління залученими засобами (пов'язано з поповненням фондів обігу), система управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, система управління ціновою політикою.

Отже, ретельний аналіз ефективності використання оборотних активів являє собою складову частину фінансової політики управління оборотним капіталом того чи іншого підприємства, спрямованої на забезпечення компромісу між ризиком втрати ліквідності та ефективністю його діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В. Передумови формування ефективної політики управління оборотними активами підприємства / Т. В. Гринько, М. Р. Бібік // Економіка і менеджмент - 2015: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції: у 9 т. (м. Дніпропетровськ, 23-24 квітня 2015 р.). – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2015. – Т. 2. – С. 20-23.
2. Соляник Л. Г. Організаційно-економічний механізм управління оборотними активами та джерелами їх фінансування / Л. Г. Соляник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2013. – № 4. – С. 48–57.
3. Сорока Р. Системи управління оборотними активами підприємств / Р. Сорока // Регіональна економіка. – 2015. – № 4. – С. 20–23.